

15. Лисяк-Рудницький І. Роля України в новітній історії // Історичні есе. – К., 1994. – Т. І. – С. 145-171.
16. Машкін О. М. Французи у Східній Наддніпрянщині та їх участь у промисловому житті краю напередодні першої світової війни // Проблеми історії України XIX – початку XX ст. – К., 2000. – С. 94-113.
17. Назарова С. Н. О вкладе немецких колонистов в развитие сельского хозяйства и культуры Юга Украины // Константы. Альманах социальных исследований. 1994. – Т. 1. – № 2. – С. 131-135.
18. Непомнящий А. А. Записки путешественников и путеводители в развитии исторического краеведения Крыма (кон. XVIII – нач. XX века). – Київ, 1999.
19. Орлова З. С., Ратнер И. Д. Из истории заселения Херсонщины. Краткий справочник. – Херсон, 1993.
20. Падалка Л. Землевладение немцев – бывших колонистов в Херсонской губернии. – Херсон, 1891.
21. Парадисопулос Сафронис. Эволюция предпринимательской деятельности греков Одессы // Записки історичного факультету. – Одеса, 2000. – Вип. 10. – С. 249-258.
22. Полонська-Василенко Н. Заселення Південної України в половині XVIII ст. (1734 – 1775). – Мюнхен, 1960. – Ч. I.
23. Хаецкий О. П. Греки в економічному та культурному житті Миколаєва (кінець XVIII – початок XIX ст.) // Заселення Півдня України: проблеми національного та культурного розвитку: Наук. доповіді Міжнарод. наук.-метод. конференції. – Херсон, 1997. – С. 78-81.
24. Червенков Н. Н. Изучение истории болгар Молдовы и Украины. – Софія, 1993.
25. Черних Г. Г. Американське історичне рев'ю про колонізацію Півдня України. // Заселення Півдня України: проблеми національного та культурного розвитку: Наукові доповіді Міжнарод. наук.-метод. конференції. – Херсон, 1997. – С. 69-71.
26. Яворницький Д. И. История села Фалиевки-Садовой Херсонской губернии и уезда. – Спб., 1892.
27. Яковлев В. А. К истории заселения Хаджибея. – Одессы. – Одесса, 1885.
28. Herlihy P. Greek Community in Odessa. 1861 – 1917 // Journal of Modern Greek Students. 1979. №7.
29. Herlihy P. Greek Merchants in Odessa in the 19th Century // Harvard Ukrainian Studies. 1979/1980.. Vol. III/IV.
30. Herlihy P. The ethnic composition of the city of Odessa // Harvard Ukrainian Studies. 1977. Vol. №1.

А н н о т а ц и я

Систематизированы за определенными периодами научные разработки исторического и социокультурного характера, обозначена тематика научных исследований и перспективы дальнейшей разработки проблем этнокультурного развития юга Украины.

Андрій Кліш

УКРАЇНОЗНАВЧІ АСПЕКТ ТВОРЧОСТІ К. СТУДИНСЬКОГО (1868 – 1941)

На сучасному етапі розвитку України, як незалежної і демократичної держави, одним з найважливіших завдань є вивчення свого минулого, пізнати яке найбільш об'єктивно та різнобічно можливо лише через його персоніфікацію. Саме людина, особистість, її розвиток та досягнення у різних сферах суспільно-політичного і наукового життя, є основою національного та державного розвитку й прогресу будь-якої держави. Особливий

інтерес становить дослідження наукової спадщини та суспільно-політичної діяльності багатьох представників інтелігенції України кінця XIX – першої половини XX ст. При цьому необхідно підкреслити, що задля кращого осмислення історичних процесів, на вивчення заслуговує не лише діяльність видатних вчених України, але й творчість тих, які також зробили важливий внесок у розвиток вітчизняної науки, проте за різних причин були забуті чи відсунуті на другий план. Лише через вивчення здобутків подібних особистостей стає можливим відтворення загального контексту історичного періоду, у якому цей митець існує. Серед визначних вчених, громадсько-культурних діячів, які своєю працею спричинилися до українського культурного і наукового життя, вагоме місце посідає відомий науковець Кирило Студинський (1868 – 1941). Лівова частка наукової спадщини вченого стосується україністики, яка стала справою його життя. Дослідження наукової спадщини вченого сприяє суттєвому збагаченню новими ідеями вітчизняної науки, зокрема, українознавства.

Ще за життя про нього писали сучасники, зокрема Я. Гординський [1], І. Свенціцький [2], Ф. Колесса [3], В. Тершаковець [4]. Останній із згаданих, спираючись на праці К. Студинського, детально охарактеризував його вплив на дослідження національного відродження українців Галичини.

У цей же час починають з'являтися рецензії на праці К. Студинського, підготовлені С. Томашівським [5], О. Маковеєм [6], І. Франком [7]. І. Стешенком [8] які, переважно, були позитивними.

Постать академіка К. Студинського досі не знайшла широкого висвітлення в сучасній вітчизняній історіографії. За радянських часів його доробок замовчувався через те, що він нібито був “фашистом” та “націоналістом”, а із здобуттям Україною незалежності – через те, що він був “радянфілом” та проголосив акт про возз'єднання Західної України з УРСР. У радянський період ми знаходимо свідчення про академіка К. Студинського лише в енциклопедичних виданнях.

Із здобуттям Україною незалежності праць про К. Студинського стало більше. Особливо хотілося б відзначити праці Уляни Єдлінської [9-10]. У них найбільш повно розкрита роль академіка у суспільно-політичному та культурному житті України в кінці XIX – першій половині XX ст. У працях львівського дослідника Л. Сеника [11-13] характеризується ставлення К. Студинського до визначного представника національного відродження, одного із засновників “Руської Трійці”, Маркіяна Шашкевича. Низку статей опублікував автор даного дослідження [14-17].

Проте праць, які стосувалися б власне українознавчих аспектів його творчості, на даний момент ще немає.

Автор розглядає лише деякі аспекти наукової діяльності К. Студинського, що стосуються його етнографічної спадщини, дослідження таких визначних постатей в українській історії як І. Котляревський, П. Гулак-Артемівський, А. Метлинський, Т. Шевченко, М. Макаровський, Ф. Вовк, М. Вербицький, А. Вахнянин.

Будучи учнем гімназії, К. Студинський зацікавився українською етнографією, а саме побутом і піснями лірників, їх організацією й таємною мовою. У “Зорі” за 1866 р. помістив під псевдонімом Кость Вікторин розвідку “Дідівська (жебрацька) мова” [18], що пізніше розрослася в студію “Лірники” [19], видану 1894 р. Вона відкриває цілу сітку більших і менших лірницьких шкіл (у Залізицях, Олеську, коло Підкаменя у Мостах Великих, Дроговижі, Миколаєві, Тисьменці, Лозові поблизу Тернополя). Спираючись на попередні дослідження П. Куліша, В. Боржковського, П. Єфименка, автор відокремив лірників від жебраків, як людей, що мали професію і високі моральні устої, схильність до побожності й

добročесності: “дуже несправедливо підтягати лірників до одної кляси з другими жебраками... З власного досвіду знаю, що лірники – люди дуже статочні і солідні, а хоть стан лірників з дня на день чим раз більше підіупадає... годі й дошукатися тих пороків, якими переповнене життя інших жебраків” [19, с. 6]. Головним об’єктом дослідження у цій ґрунтовній праці обрано галицьких лірників з детальним описанням побуту, лірницьких шкіл, ритуалу визвілки. запису лебійського словника. К. Студинський підкреслив високу соціальну функцію лірників, котрі вважають себе посланцями Божими, що мають людям нагадувати про Бога і добročинності: “Господь заповідав лірникам навчати людей, щоб вони жили по-божому, не кривдили сиріт і пам’ятали про страшний суд” [19, с. 7].

У своїй студії він писав, що довгий час українські етнографи, записуючи пісні від лірників, не звертали увагу на їхнє життя та організацію. Першим, на його думку, звернув увагу на це Крашевський в статті “Нищие въ древней Польще и У крайне”, надрукованій в журналі “Северная пчела” (1846 р.). Наступний крок зробив П. Куліш у роботі “Записки о Южной Руси” (1856 р.). Досліджуючи життя лірників К. Студинський вказував, що самі вони тримають в таємниці свої пісні, перекази та свою таємну мову. Він звернув увагу на те, що дослідження їхнього життя вимагає “найбільшого поспіху, бо старі лірники вимирають, а з ними гинуть їх оповідання та перекази, через що пізнання їхнього життя ще більше утруднене” [18, с. 258].

Від лірника З. Головатого етнограф дізнався, що на Галичині лірницькі цехи були в Миколаєві біля Стрия, де був цехмістром і вчителем Василь Кузмів. У Мостах Великих та на Буковині, в околиці Чернівців, лірники мали свою власну церкву, в котрій кожду третю неділю читав священник Службу Божу [118, с. 284].

К. Студинський записав про збори лірників від Ю. Чубатого і З. Головатого. Вони відбулися перед відміною панщини в Буковині, біля Чернівців, де зібралося до двохсот лірників, більша частина яких була із-за кордону, тобто з України. З. Головатий хоч і був на місці зборів, але як поводитир не мав права бути присутнім на нарадах лірників і через те не міг більше нічого розказати про них [18, с. 284]. Про смерть З. Головатого К. Студинський опублікував статтю у “Руслані”. у якій зазначив що лірник і його навчив грати [20, с. 3].

У галицьких лірників, відзначав К. Студинський, в кінці бенкету молодші лірники пускалися в танок, до якого їм пригравали кілька старших лірників. Танець називався “лебійська скакомка” (ділівський танець) і нагадував “козачка”. Цей танок, крім лірників, бачити ніхто не міг і під час його виконання один із лірників стояв на сторожі [18, с. 285].

У кінці своєї студії К. Студинський подав словник “лебійської мови українських та галицьких лірників, який записав від лірника З. Головатого. її ще називали “лобурською”, а в Галичині “лєпетинською”. Автор відмітив, що вона схожа з таємною мовою шаповалів, офенів (дрібних російських торговців) і галицьких злодіїв. Він робить припущення, що між лірниками, з одного боку, та шаповалами, офенями і злодіями, з іншого, існували зв’язки, які майже ніхто не досліджував [18, с. 286].

У праці “Літературні замітки” [21] вчений вказав на відгомін з. народних пісень у студії про “Козацтво й гайдамаччину в “Енеїді” Котляревського” та “Характеристика поезії П. Гулака-Артемовського”. У відповіді на рецензію І. Стешенка дав зрозуміти, що: “...старався в’яснити погляди Котляревського на козаччину і гайдамаччину та подати огляд творів П. Гулака-Артемовського” [22, с. 3].

Змістовно дослідив К. Студинський вплив української народної поезії на літературні твори у статті “Характеристика і генеза поетичних творів Амирозія Метлинського” [23], зміст якої подав у вступі до видання збірки поезії митця “Думки і пісні”. Вчений віднайшов мотиви українських пісень у таких поезіях А. Метлинського, як “Бабусенька”.

“Кладовище”, “Козача емерть”, “Степи”, “Смерть бандуриста”.

К. Студинський прослідкував також вплив німецької літератури на поезію А. Метлинського, який переклав українською мовою твори німецьких романтиків Кернера, Уланда та ін. Мотиви найкращих своїх поезій Метлинський брав з російської, чеської, польської, німецької літератури. Проте, на думку вченого, поет вмів тим мотивами надати оригінальну форму, а тому його твори завжди будуть посідати визначне місце в українському письменстві.

Варто зазначити, що великий вплив на К. Студинського мала творчість Т. Шевченка. Дослідник писав, що голос Шевченка злучив в одну духовну цілість розділений український народ, бажав свободи не лише для свого народу, але й для всього людства [24, с. 4-8], він як “...Алкид з “Неофітів””, що не покоровся перед імператором, се великий дух нашого народу. се провідник його в тяжких хвилях, се Мойсей, що вів Україну до красної доли...” [25, арк. 50].

Вчений простежив також вплив поезії Т. Шевченка на письменство Галичини, а саме на творчість М. Шашкевича. Він намагався знайти спільне в поезіях Т. Шевченка і М. Шашкевича. В поезії Шашкевича “Побратимові” прослідковуються симпатії до духовної єдності Галичини з Україною; тут, на думку Студинського, міг вплинути лише “Кобзар” Шевченка [26]. Вивчаючи твір Т. Шевченка під назвою “Хустина”, яких на його думку було два видання – 1841 і 1847 рр., у першому він виявив народні мотиви і схожість з поезією А. Метлинського, а друге, на його думку, постало під впливом повісті Чайковського “Сватання запорожця” [27]. У праці “В п'ятдесятиліття смерті Т. Шевченка” [28] К. Студинський досліджує зародження культу поета в Перемишлі, те, як смерть поета сколихнула суспільство.

Творчість Т. Шевченка К. Студинський вважав епохальним явищем у культурному житті України, а отже, й Галичини. Пишучи про духовний занепад Галичини у 1850-х-1860-х р., він підкреслював, що тут “треба було якоїсь великої події, зв'язаної з особою, творчістю, життям і смертю генія, яка змогла би викоренити зневіру і дати зміст новому життю”. За словами вченого, “внутрі Галичини такої події годі було ждати... такою подією, що затрясла цілим галицьким організмом, яка викликала нове життя. яка розбурхала приспану національну свідомість, був опис похорону Т. Шевченка, що вийшов з-під пера Вол. Ан. Бернатовича у фейлетоні “Слова” за рік 1861” [29, арк. 40]. “Голос Шевченка злучив в одну духовну цілість розділений українсько-руський нарід”, – говорив К. Студинський у доповіді “Кобзареві України”, виголошеній 1904 р. у Станиславові з нагоди 43-х роковин смерті поета. У цій доповіді особливими акцентами наділена проблема мови: “І годі дивуватися сій прояві, що твори Шевченка такі могутні. Шевченко промовляв до нас чудовим живим словом, яке він не лише знав, але й до якого відносився з великим пошанованем. ...Народ, який не шанує і не любить своєї мови та не дбає про її розвій, не стоїть того, щоби бути народом”. У своїх працях вчений визначив, коли вперше проявився вплив Шевченкового “Кобзаря”, виданого 1840 р., на українську літературу в Галичині, як під впливом поета росли “громади” в різних місцевостях, виходили журнали “Вечорниці”. “Мета”, “Нива”, “Русалка”, розпочали працю шістдесятники [10, с. 761].

Доносячи до галицького суспільства творчість українських письменників, К. Студинський присвятив свою розвідку маловідомому автору М. Макаровському [30]. Він подав деякі біографічні дані про письменника, наголосив на значенні поем “Наталя” і “Гарасько”. Головний сюжет твору “Наталя” Макаровський взяв у Гете і Бродзінського, проте поема відзначається оригінальністю, оскільки автор подає маловідомі звичаї і обряди українського народу. Сюжет для “Гараська” письменник запозичив у Пушкіна, проте він

розширив тему, а другий розділ є досить оригінальним. К. Студинський перевидав ці твори.

У рецензії на видання К. Студинським творів М. Макаровського І. Степенко відзначив насамперед близькість поеми “Наталя” до “Германа і Дорофеї” Гете та “Віслава” К. Бродзинського. Їх зіставлення дає можливість стверджувати, що твір М. Макаровського написаний під впливами інших текстів. Проте критика не задовольнив спосіб, яким К. Студинський доводить близькість обох творів, що не дає нових даних для висвітлення головної ідеї “Наталі”, запозиченої у Гете. Водночас І. Степенко відзначив заслугу автора дослідження, який простежив риси, спільні у творах М. Макаровського і К. Бродзинського і відсутні у Гете, довівши цим і вплив польського поета на українського. Схвально відгукнувся він про пошуки фабули поеми М. Макаровського “Герасько”, які К. Студинський, слідом за М. Петровим, пропонував спрямовувати до пушкінського “Кавказького полоняника” [8, с. 187-189].

У розвідці “Матеріали до життєпису Ф. Вовка” [31] К. Студинський вмістив листування О. Барвінського з Ф. Вовком, а також деякі відомості про перебування відомого антрополога в Галичині і його діяльність в цей час.

Ще одним діячем Галичини, творчість якого привернула увагу дослідника, був визначний композитор М. Вербицький [33]. Автор висвітлив біографію митця, охарактеризував його творчість. Зауважимо, що стаття про М. Вербицького пройнята ідеєю консолідації нації. У ній наголошено на важливості музичної спадщини композитора для єднання українського народу: “Двома своїми композиціями “Ще не вмерла” до слів П. Чубинського і “Заповітом” Шевченка линує композитор поза межі Галичини та ставав виразником нашого єднання з Україною” [33, с. 552]. Цінним додатком до розвідки були спогади А. Вахнянина про М. Вербицького.

Окремо слід сказати, що К. Студинський опублікував спогади А. Вахнянина, котрий був його тестем. К. Студинський у передньому слові підкреслив важливість цього мемуарного документа тих часів, охарактеризував його роботу як “дуже широку і запопадливу” [34, с. 3].

Здійснений у статті аналіз деяких аспектів наукової діяльності К. Студинського дає нам підстави стверджувати, що всі його зусилля та творчість були спрямовані на підвищення самосвідомості українського народу та рівня його добробуту. Разом із тим, вивчаючи досягнення К. Студинського-українознавця, приходимо до висновку, що його наукова спадщина відіграє важливу роль в історичному та культурному розвитку українського народу, а тому посідає гідне місце серед загальнонаціональних науково-культурних надбань України.

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Гординський Я. Академік Кирило Студинський як дослідник літератури XVI – XVII ст. – Львів; 1929.
2. Свенціцький І. Загальна характеристика наукової діяльності академіка Кирила Студинського. – Львів, 1927.
3. Колесса Ф. Академік Кирило Студинський про вплив усної словесности на поетів українського літературного відродження / Записки Наукового товариства імені Шевченка. Т. ХСІХ: Ювілейний збірник на пошану акад. Кирила Студинського. – Ч. 1: Праці філологічні. – 1930. – С. 113-126.
4. Тершаковець М. Акад. Студинський як дослідник галицько-українського відродження. – Львів. 1930.

5. Томашівський С. Рец. на працю: "Перебендя" Т. Шевченка і "Бандурист" [М. А.] Маркевича: (Причинок до генези поезій Т. Шевченка) // Зоря- 1896. – № 24. – С. 477-479 // Записки Наукового товариства імени Шевченка – Т. XVI. – Львів: Накладом Наукового Товариства імени Шевченка, 1898. – Кн. 2. – С. 4.
6. Маковей О. Рец. на працю: Студинський Кирило. Думки і пісні Амвросія Метлинського. Видав Др. Кирило Студинський, Львів, 1897 // Записки Наукового товариства імени Шевченка / За ред. М. Грушевського. – Т. XXI. – Львів: Накладом Наукового Товариства імени Шевченка, 1898. – Кн. 1. – С. 7-8.
7. Франко І. Нове видання поем М. Макаровського (Проф. К. Студинського) // Літ.-наук. вісник. – 1899. – Т. 7. – Кн. 9. – С. 199-200.
8. Стешенко І. [Рецензія]: Поеми Михайла Макаровського. Видав др. Кирило Студинський // Киевская старина. – 1902. – Іюнь. – С. 187-189.
9. Єдлінська У. Суспільно-громадська та наукова діяльність академіка Кирила Студинського / Наукове товариство імені Т. Шевченка і українське національне відродження: 36. наук. праць і матеріалів першої наукової сесії НТШ. – Львів. 1992. – С. 90-97.
10. Єдлінська У. Кирило Студинський (1868-1941). Життєписно-бібліографічний нарис. - Львів, 2006.
11. Сенік Л. Кирило Студинський про етапи українського культурно-національного відродження // Т. Шевченко і українська національна культура. Матеріали наук, симпоз. (Львів, 8-9 червня 1989 р.) / ЗНЦ АН УРСР, Ін-т сусп. наук та ін. - Львів: Світ, 1990. - С. 83-85.
12. Сенік Л. Маркіян Шашкевич в оцінці Кирила Студинського // Шашкевичіана. – Львів, 1996. – С. 344-348.
13. Сенік Л. Кирило Студинський // Українська літературознавча думка в Галичині за 150 років: Хрестоматія / Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. Інститут літературознавчих студій / Л. Т. Сенік (ред.). – Л., 2002. – Т. 1. – С. 60-64.
14. Кліш А. Кирило Студинський: життя та діяльність // Інтелігенція і влада. Громад.-політ. наук. зб. Вип. 4. Серія Історія. – Одеса; 2006. – С. 74-83.
15. Кліш А. Публіцистична та редакторсько-видавнича діяльність Кирила Студинського // Вісник Львівського університету. Серія книгознавство, бібліотекознавство та інформаційні технології. – Львів, 2007. – Вип. 2. – С. 230-238.
16. Кліш А. Громадсько-політична і наукова діяльність Кирила Студинського // Українська історична біографістика: забуте і невідоме / За ред. проф. М. М. Алексієвця. – Част. 1. – Тернопіль, 2005. – С. 155-167.
17. Кліш А. Літературознавча діяльність академіка К. Студинського // На перехрестях науки. Матеріали III Міжнарод. наук. Конф. "Вікно в європейську науку", присвяченої 140-річчю від дня народження Раймунда Фрідріха Кайндля. Чернівці, 20-21 травня 2006 р. – Чернівці, 2006. – С. 31-33.
18. Студинський К. Лірники: Студія. // Руслан. – 1894. – № 11. – С. 257-261; № 12. – С. 284-286; Словарець галицьких і українських лірників. – № 14. – С. 324-326; № 15. – С. 345; № 16. – С. 365-366; № 17. – С. 385-387; № 18. – С. 403-404; № 19. – С. 425-426.
19. Студинський К. Лірники. Студія. – Львів: Вид. Лукича, 1894. – 56 с.
20. Лірник Захарко Головатий // Руслан. – 1901. – № 15. – 19 січ. – С. 3.
21. Студинський К. Літературні замітки. – Львів: Накладом А. Хойнацького з друкарні В. А. Шийковського, 1901. – 136 с.
22. Студинський К. Котляревський і Артемовський: (Відповідь д. Ів. Стешенкові). – Львів, Накладом А. Хойнацького, 1901. – 53 с.
23. Думки і пісні Амвросія Метлинського. Видав д[окто]р Кирило Студинський. – Львів, 1897. – 99 с.
24. Студинський Кирило. Кобзареві України: Святочна промова проголошена на концерті в пам'ять 43 роковин смерті "Т. Шевченка, устроєнім українсько-руським народним товариством в Станиславові на дни 28 лат.марта 1904 р. – Станиславів, 1904. – 8 с.

25. ЦДАУ у Львові. – Ф. 362 (Студинський К. - академік). – Оп. 1. – Спр. 79 (Статті та виписки про життєвий і творчий шлях Т. Г. Шевченка). – 58 арк.
26. Студинський К. Коли вперше проявився вплив “Кобзаря” Т. Шевченка. вид. в 1840 на руське письменства в Галичині? Критичні замітки // Руслан. – 1897. – № 51. – 4 (16) березня.
27. Студинський К. “Хустина” Тараса Шевченка: Причинок до генези поезій Тараса Шевченка // Руслан. – 1897. – № 89. – 23 квіт.; № 90. – 24 квіт.; № 91. – 25 квіт.
28. Студинський К. В п'ятдесятиліття смерті Тараса Шевченка. – Львів: Накладом автора. 1911. – 32 с.
29. ЦДАУ у Львові. – Ф. 362 (Студинський К.). – Оп. 1. – Спр. 96 (Зв'язки України з Галичиною). – 51 арк.
30. Поеми Михайла Макаровського. Видав д[окто]р Кирило Студинський. Львів: Накладом А. Хойнацького, 1899. – 86 с.
31. Студинський К. Матеріали до життєпису Ф. Вовка. // Записки НТШ. – Т. 150. – Львів, 1929. – С. 405-427.
32. Студинський К. Богдан Дідицький – poeta laureatus 1867 р. // Наша культура. Науково-літературний місячник. – Варшава. 1935. – Кн. 3. – С. 170-176.
33. Студинський К. Нестор галицької музики Михайло Вербицький / З нагоди 65-ліття його смерті // Наша культура. – 1935. – Кн. 9. – С. 552.
34. Вахнянин А. Спомини з життя (посмертне видання) / Зладив К. Студинський. – Львів, 1908. – 138 с.

А н н о т а ц и я

Исследуются взгляды К. Студинского на актуальные проблемы истории Украины, его украиноведческая деятельность и вклад в собираніе и сбереженіе фольклорно-этнографических памятников украинской культуры.

Олександр Самойленко

**ПРОЦЕС СТАНОВЛЕННЯ УКРАЇНОЗНАВСТВА
НА ПІВНОЧІ ЛІВОБЕРЕЖНОЇ УКРАЇНИ ХІХ – НА ПОЧАТКУ ХХ СТ.
(ДО ПИТАННЯ ПРО УЧАСТЬ НІЖИНСЬКИХ ВЧЕНИХ
У ДОСЛІДЖЕННІ ІСТОРІЇ, КУЛЬТУРИ ТА ПОБУТУ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ)**

Українознавство на сучасному етапі має сприяти розвитку національної і політичної самосвідомості українського народу, а тим самим – творенню його незалежної держави – гаранта розквіту кожної особистості й усієї нації, утвердження історичного, суверенного буття народу у співдружності народів світу [1]. Цей постулат, що був задекларований ще у 1992 р. на першій міжнародній конференції “Роль вищих навчальних закладів (інституцій) в розвитку українознавства”, не втратив своєї актуальності і сьогодні. Не зважаючи на помітні позитивні зрушення перед українською спільнотою і, в першу чергу, науковцями України стоять нагальні завдання глибокого вивчення, переосмислення, узагальнення та подальшого пропагування історії та традицій нашого народу, а одночас і дослідження основних етапів розвитку українознавства як одного з пріоритетних напрямків наукових знань. У межах цих завдань і здійснено нашу розвідку, метою якої є визначення особливостей українознавчого студіювання на півночі Лівобережжя України і встановлення основних здобутків вчених регіону в цьому напрямі у межах третього етапу розвитку українознавства [2].